

Sport.

Een handleiding bij de Cricket World Cup, het belangrijkste WK van dit jaar

Cricket voor dummy's

Het is mondiaal de op een na populairste sport, heeft roots in Vlaanderen, en houdt de komende zes weken één miljard mensen aan de buis gekluisterd en een half miljoen soldaten in staat van paraatheid. Dat moet cricket zijn, het 'ergerlijkste spel ooit'. Donderdag begint het WK.

HANS VANDEWEGHE

Van de twee Europese voetbalbikers zijn de Engelsen al verzekerd omdat ze alle finalisten leveren, maar het sportjaar 2019 zal voor hen pas compleet zijn als captain Eoin Morgan op 14 juli voor het eerst in de geschiedenis de ICC Cricket World Cup Trophy namens Engeland in de lucht kan steken. In wat het jaar van de brexit moet worden, komt de meest Britse van alle sporten nog eens thuis. De Cricket World Cup wordt immers gehouden in Engeland en Wales. Het is de twaalfde editie van het WK, dat om de vier jaar wordt gehouden en traditioneel voor een forse portie drama zorgt. Maak kennis met cricket, sport van scheldwoorden, oorlogen, Pieter Bruegel, overs en stumps, geknoei met ballen, lunch breaks, een beroemde windhaan, wedstrijden van een week en een urne vol met as.

De 10 deelnemende landen

● Aantal gewonnen WK's

Winnen de Windies?

Engeland doet automatisch mee als gastland. Australië, Bangladesh, India, Nieuw-Zeeland, Pakistan, Zuid-Afrika en Sri Lanka kwalificeerden zich op grond van hun plaats op de wereldranglijst. Vervolgens was er nog een toernooi in Zimbabwe, waar gestreden werd om de twee resterende plaatsen. Het thuisland haalde het tegen alle verwachtingen in niet - de laatste WK-tickets gingen naar Afghanistan (verrassing) en de West Indies of Windies (zeg maar Caraïben), een andere vaste waarde in het topcricket.

Twee weken langer dan WK voetbal

Het toernooi begint op donderdag 30 mei in The Oval te Londen, een van de oudste nog steeds gebruikte stadions ter wereld. In 1870 werd hier de eerste voetbalinterland ooit gespeeld, tussen Engeland en Schotland. Eigenlijk moeten we niet The Oval maar Kia Oval zeggen (sponsoring, u weet wel), maar dat krijgen de traditionalisten niet uit hun strot. Voor de openingswedstrijd moet het gastland overigens de wei in tegen Zuid-Afrika.

Op 14 juli, exact 46 dagen nadat ze ermee zijn begonnen (een WK cricket duurt vijftien dagen langer dan een WK voetbal), komen de twee finalisten terug naar Londen. De eindstrijd wordt uitgevochten op de nog heiliger grond van Lord's, in gebruik sinds 1814. Er is plaats voor 28.000 toeschouwers. Op Lord's in de wijk St John's Wood kijkt een twee meter hoge windhaan genaamd **Old Father Time** mee naar het edele spel, terwijl in de *stands* Veuve Clicquot wordt gedronken uit plastic *flutes*.

Iedereen tegen iedereen

Het spel mag dan ingewikkeld zijn - alleen al de puntentelling is voor een leek moeilijk om te volgen, met al die getallen op het scorebord - het WK-speelschema is dan weer doodsimpel. De tien deelnemende landen spelen in de eerste ronde allemaal een keer tegen elkaar, dat zijn 45 wedstrijden. De bovenste vier spelen dan de halve finales en de winnaars daarvan de finale.

DE ENGELSEN HIELDEN NIET VAN DE VLAAMSE WEVERS-CRICKETERS. DE 16DE-EEUWSE DICHTER JOHN SKELTON VERVLOEKTE HEN IN EEN SCHOTSCHRIFT

Drie uur tot vijf dagen

Het format waarin het WK wordt gespeeld is '50-over'. Een over is een 'werpbeurt', elk team krijgt in een WK-match dus 50 werpbeurten. Dat is niet in elke cricketwedstrijd het geval - deze sport kent als enige drie verschillende versies.

De 'lange' versie is het *test cricket*, dat alleen mag worden gespeeld door de zogenoemde *test*-landen, vroeger tien en sinds 2017 twaalf klassieke landen van het Britse Gemenebest. Zo'n *test-match* kan tot vijf dagen duren.

De kortste versie is de Twenty20, die bestaat uit twintig overs en die maar drie uur duurt. Dit is het cricket dat ook landen als België spelen. De wedstrijden die op het WK worden gespeeld, zitten daar qua lengte tussenin. Ze duren maximaal 50 overs (even lang als een 'normale' cricketinterland, een zogenoemde One Day International) en kunnen een hele dag in beslag nemen, inclusief de traditionele *lunch break*.

Oud-Vlaams gebruik

Begin 2009 stopte de aarde even met draaien, althans voor de *stiff upper lips* onder de cricketfans. Het cricket was dan wel door de Engelsen naar grote delen van de wereld geëxporteerd, maar uit historisch onderzoek in Australië - natuurlijk dat vervelende Australië, zeggen ze in Engeland... - bleek deze meest Britse aller sporten oorspronkelijk een door Vlaamse wevers geïmporteerde vorm van amusement.

Dat het ketsen met de *crick of krik* - vandaar *cricket* - in de middeleeuwen in Vlaanderen een tijd-verdrijf was, weet men al langer dankzij schilderijen van Pieter Bruegel de Oude (waaronder *De oogst*), waar op de achtergrond met de *crick*, een soort kromme wandelstok, op een balletje wordt geslagen of *geketst*. Geliefd waren ze niet, die eerste, vooral Vlaamse wevers/cricketers in Engeland. De 16de-eeuwse dichter John Skelton vervloekte hen in een schotschrift waarbij hij hun de raad gaf hun biezen te pakken: 'O *lorde of Ipo-crites/ Nowe shut ypp your wickettes/ And clape to your clickettes! A! Farewell, kings of creakettes!*' Tevergeefs, het oorspronkelijk kinderspel werd de eerste spelsport voor volwassenen die zich aan regels onderwierp. In de achttiende eeuw werden al umpires aangesteld, regels uitgevaardigd en in Kent werd zelfs een omschrijving neergelegd van wat een cricketbal hoorde te zijn.

Gammele constructie

Cricket laat zich eenvoudig samenvatten, en leest u rustig door want het is een oude grap, verteld als een gedicht en voor u even vertaald...

Je hebt twee teams, één in het buitenveld en één in het veld. Elke speler in de ploeg in het veld gaat eruit en als hij eruit is, komt een andere speler in tot hij eruit gaat. Als ze allemaal uit zijn, dan mag de ploeg van het buitenveld in het veld komen, en gaat de ploeg die in het veld stond naar het buitenveld en probeert wie in het veld komt eruit te halen. Et cetera. Cricket is een ergerlijke sport voor wie niet alles begrijpt. Het wordt wel eens omschreven als schaken met levende stukken. Toch komt er niet heel veel tactiek bij kijken.

Een andere korte samenvatting van de spelregels is deze: het is een teamsport waarin om beurten het ene team eerst bowlt (gooit) en het andere team bat (slaat). Men speelt tot een afgesproken aantal overs. Een *over* bestaat uit zes correct gegooide ballen. De wicket is dan weer die gamele constructie van drie rechtopstaande houtjes (de *stumps*) met bovenop twee losse latjes (de *bails*). Als die geraakt worden, vallen ze en is de slagman uit, een metafoor voor castratie.

Cricketlandje België

Cricket was tot het einde van de negentiende eeuw de meeste beoefende sport ter wereld. Maar toen begon het voetbal aan zijn opmars. In de VS was het zelfs lang de voornaamste slagsport tot de spectaculairdere variant honkbal populairder werd. In België verdween het helemaal, tot geïmmigreerde Pakistanen in de jaren 90 her en der wat veldjes begonnen aan te leggen. Recenter zijn daar ook Afghanen bijgekomen, die vooral in de steden geregeld parkjes bezetten waar ze bij gebrek aan perfect kort gemaaid gras hun pitch uit kunstgras uitrollen en hun wickets (*zie later*) planten. Tel daarbij de Indiërs en de Vlaamse cricket-aficionado's en je hebt al een kleine community. Die vanaf 30 mei op het puntje van de stoel naar de livestreams van de Cricket World Cup zal kijken. Op de BBC is niks te zien, Sky heeft in Engeland de rechten, en de VRT heeft voor zo ver bekeken ook geen uitzendrechten gekocht.

52

Op de algemene wereldranglijst van het cricket staat Pakistan momenteel eerste. **België bekleedt de 52ste plaats op 80 landen.** Nederland staat 14de, de VS 31ste.

Gevaar!

Bowling is niet zonder gevaar, voor de batsman vooral. De beste bowler aller tijden was een flink uit de kluiten gewassen West-Indiër, ►

Cricket-taal

• Agricultural shot

Nogal lomp geslagen bal. Komt vaak terecht in de *cow corner*, een afgelegen deel van het terrein, rechts achter de slagman, 'waar koeien rustig kunnen grazen'. Discriminerend ten opzichte van landbouwers. Ook: 'That ball was village.'

• Cafeteria bowling

Slecht geworpen bal. De slagman (batsman) kan ermee doen wat hij wil, hij mag zichzelf bedienen, zoals in een goedkope eettent.

• Century

Individuele score van 100 runs. Zeer goed voor een batsman, dramatisch voor de werper(s).

• Daisy cutter

Als een bal langzaam over het gras rolt of meer dan twee keer stuurt.

• Dribbly dobbly

Een weinig getalenteerde bowler, een worp met matige snelheid; een worp die makkelijk te raken is

• Dolly

Zeer eenvoudige vangbal.

• (U)DRS

Umpire Decision Review System. Onze VAR, zeg maar. Controverse verzekerd.

• Fruit salad

Als een bowler telkens een heel verschillende bal gooit, qua snelheid, hoek, lengte. Onder meer bedoeld om de batsman in de war te brengen.

• Full pint

Als een *stump* volledig uit de grond komt nadat hij is geraakt door de bal.

• Michelle

Als een bowler vijf of meer wickets veroverd. Bewonderende term. Zo genoemd ter ere van actrice Michelle Pfeiffer.

• Rabbit

Een bijzonder slechte batsman. Is meestal een heel goede werper.

• Rain delay

Paauze in een match wegens regenval. Loopt soms uit op een *wash out*.

• Red cherry

Bijnaam van de rode cricketbal.

• Stonewaller

Batsman die heel defensief speelt in plaats van te willen scoren.

• Stump

Een van de drie verticale paaltjes, onderdeel van de wicket.

• Wash out

Een wegens regen afgelaste of gestaakte cricketmatch. *Not uncommon* in Engeland. Hoelang ging dat WK ook alweer duren?

• Wicket

Een setje van drie *stumps* en twee *bails*, stukjes hout die op de *stumps* liggen.

• Yorker

Snel geworpen bal die pas vlak voor de batsman stuit, met de bedoeling dat die zijn tenen raakt, of onder de bat door floept. Zeer lastig te bespelen bal, als hij perfect gegooid is.

'CRICKET IS EEN MODELSPORT, GESPEELD DOOR KAMPIOENEN. DIT SCHANDAAL IS EEN NATIONAAL AFFRONT'

AUSTRALISCH PREMIER MALCOLM TURNBULL
NA HET 'BALL-TAMPERING SCANDAL' (2018)

De Indiaas-Pakistaanse oorlogen

ene Michael Holding (*1954), met als bijnaam Whispering Death. In tegenstelling tot in het honkbal is het in cricket niet verboden de bal naar het lichaam of zelfs het hoofd van je tegenstander te mikken, met dien verstande dat de bal altijd wel eerst de grond moet hebben geraakt.

De taak van de twee batsmannen is die ballen zo hard en juist mogelijk weg te slaan om zo veel mogelijk runs te scoren. Ze doen dit door na het slaan naar elkaars wicket te lopen. Punten worden gescoord door heen en weer te lopen (een run) en niet zoals in honkbal naar de vier honken. Slaan ze een bal ver weg of zelfs buiten het veld, dan levert dat vier tot zes runs op.

Als beide teams geslagen en gebowld hebben, is het team met de meeste runs de winnaar.

Let there be light

De grootste eigenaardigheid van het spel ligt in handen van de umpires. Die hebben een lichtmeter en als er te weinig licht is op het terrein, worden de *fast bowlers*, de werpers die gespecialiseerd zijn in het met hoge snelheid gooien van de bal, technisch werkloos. Alleen de zogenaamde spinners, die het met effect doen, mogen dan nog werpen.

Pas in 1952 speelden India en Pakistan voor het eerst na The Partition tegen elkaar. De meest dramatische wedstrijd was die in Calcutta op 20 februari 1999, toen het thuispubliek een nakende nederlaag van India wilde afwenden door het veld te bestormen. De Test lag drie uur stil en Pakistan won uiteindelijk. De beladen confrontatie speelde zich af tegen een achtergrond van oplopende spanningen aan de grens van Kasjmir en Ladakh in Noordwest-India. In mei van dat jaar zou daar de Kargil-oorlog uitbreken, die bijna drie maanden zou duren.

Ook vandaag zijn er oplopende spanningen, vooral door het vanuit Pakistan ondersteunde moslimterrorisme in de Indiase staat Jammu en Kasjmir. Weer worden aan beide zijden van de grens 250.000 soldaten tot op 5.000 meter hoogte in staat van paraatheid gebracht. Bij winst van Pakistan zullen de Indiërs die op de grensweg National Highway 1 in Kargil wonen, zich weer tijdelijk moeten schuilhouden tot de regen van vreugdekogels voorbij is. Bij winst van India blijft het allicht iets rustiger.

Sinds 2013 is de regionale derby nooit meer gespeeld in een van beide landen. Op de eeuwige ranglijst heeft Pakistan meer overwinningen staan tegen India dan omgekeerd, maar bij de laatste confrontatie, op de Asian Cup vorig jaar, won India twee keer. In deze eeuw is India duidelijk in het voordeel. India won overigens zijn laatste World Cup in 2011, terwijl Pakistan al moet teruggaan tot 1992.

In zak en as

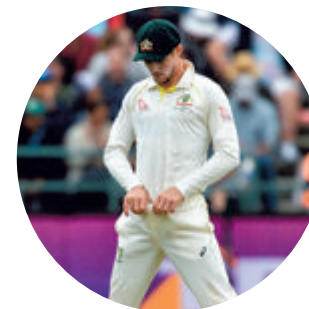
De geopolitieke betekenis van een cricketmatch kan aanzienlijk zijn. 'The Ashes' is een test-wedstrijdenreeks tussen Engeland en Australië die zijn naam dankt aan een stuk uit *The Sporting Times* in 1882. In dat jaar versloeg Australië Engeland voor het eerst op eigen bodem. Het artikel stelde dat het Engelse cricket was overleden en dat *'the body will be cremated and the ashes taken to Australia'*. De daaropvolgende serie wedstrijden van Engeland in Australië (1882-1883), werd *'The quest to regain The Ashes'* gedoopt.

De urn met daarin zogezegd de 'as' is te bezichtigen in het museum op Lord's. De winnaars van The

Ashes krijgen een miniatuurversie.

Die zege in 1882 van de inferieur geachte Aussies was voor Londen wel het bewijs dat de kolonie rijp was om op termijn onafhankelijk te worden. "Wie in deze edele sport kan uitblinken, verdient het om op eigen benen te staan", sprak een progressieve MP. Het duurde wel nog negentien jaar en dan ging het nog maar om beperkt zelfbestuur.

Cricket ligt overigens aan de basis van het ontstaan van nog een sport, het Australian Rules Football. Dat wordt ook op een ovaal veld gespeeld, eigenlijk hetzelfde veld. Op een bal schoppen en ermee gooien kenden ze al in Australië, maar deze specifieke variant had twee doelen: de cricketers fit houden in de winter en het gras blijvend belopen, waardoor het geen hobbelige wei zou worden.

Balletje-knoei en andere schandalen

Cricket is een sport voor gentlemen. Als een speler 50 runs haalt, weerklinkt applaus op alle banken, ook bij de vijand, zelfs als het een Pakistaani is in India. Bij 100 runs krijgt hij een staande ovatie. Maar cricket heeft ook alle ziektes van de moderne topsport: schelden, bedrog, matchfixing, aanslagen (vooral in Pakistan) en in 2008 nog werd een coach gewurgd teruggevonden. Dat leverde straffe verhalen op tot bleek dat hij een natuurlijke dood was gestorven.

Pakistan komt naar deze World Cup met in de selectie Mohammad Amir, die de vorige twee World Cups miste omdat hij in 2011 als achttienjarige schuldig pleitte voor matchfixing en vijf jaar werd geschorst. In datzelfde schandaal waren drie spelers betrokken, onder wie ook Salman Butt, de captain van de nationale ploeg, die tien jaar kreeg. Het ging technisch

gezien om *spot fixing*: ze hadden met gokkantoren afspraken gemaakt over het aantal foute ballen dat ze zouden gooien.

In Australië speelden **Cameron Bancroft**, Steve Smith en David Warner de hoofdrol in het schandaal van de eeuw, althans naar Australische begrippen. In maart van vorig jaar bij de derde test in en tegen Zuid-Afrika werd Bancroft betrappt door de camera's - de VAR zo u wil - terwijl hij raar deed met de bal en kort daarna iets in zijn broek stopte.

De zaak werd van naderbij onderzocht, beelden werden uitvergroot en Bancroft werd tot de orde geroepen. Het Groot Schandaal kreeg een naam: Ball Tampering of Het Balknoei-schandaal. Bancroft had op last van David Warner, de bedenker, met schuurpapier de bal aan één zijde wat ruwer gemaakt, ten einde de balbaan te beïnvloeden. Erger nog was dat uit de onmiddellijke ondervraging door de voorzitter van de bond bleek dat de captain Steve Smith ook op de hoogte was. De drie werden stante pede op het vliegtuig gezet en hun proces thuis was dé headline in alle nieuwssuitzendingen. Zelfs toenmalig eerste minister Malcolm Turnbull bemoeide zich ermee. "Cricket is het cement van onze natie, een modelsport, gespeeld door kampioenen die iedereen kan bewonderen. Dit schandaal is een nationaal affront."

Top ten cricket fights

Australië heeft de reputatie brutaal te zijn. Als Australië speelt, zal *sledging* de regel zijn. Sledging is wat *trash talk* in het basketbal is: het schelden tijdens het spel, dat daardoor in een mindgame onttaart. Umpires kunnen ter plekke in het veld besluiten een speler te bestraffen voor onwelvoeglijk gedrag.

In de praktijk valt het nogal mee met het onwelvoeglijk gedrag. Wie naar Top Ten Cricket Fights surft, ziet niks wat geen drie keer per speelhelpt in het voetbal te zien is - spelers die wilde gebaren maken of een bal hard terug gooien of elkaar uitschelden. Vechten zelf zie je ze nooit doen. Om die scheldpartijen binnen de perken te houden, zit in één stump van die krakkemikkige wicket tegenwoordig ook een gesofisticeerd microtje. Een gemene klassieke opmerking waarmee Australiërs ooit de Engelse spelers probeerden van de kook te brengen was: *'How's your wife and my kids?'* Tot de Engelse topper **Ian Botham** het antwoord had gevonden: 'Mijn vrouw is oké, maar de kinderen zijn achterlijk.'

Klaar voor
het WK:
de Engelse
captain
Eoin
Morgan
in actie
tijdens een
oefenpartij
tegen
Pakistan
in Leeds,
19 mei.

IN TEGENSTELLING TOT IN HET HONKBAL IS HET NIET VERBODEN DE BAL NAAR HET LICHAAM OF HET HOOFD VAN JE TEGENSTANDER TE MIKKEN